

PALINDROMY

W III wieku p.n.e. **Sotades z Maronei** tworzył pierwsze palindromy, a inny grecki poeta – **Likofron z Chalkis** pisał pierwsze anagramy. Anagramy to słowa lub zdania, które mają te same litery, ale w innej kolejności. Nazwa pochodzi od greckiego „ana” – w tył oraz „gramma” – litera. Wiedza o palindromach, szczególnie polskich, zawarta jest w mojej książce „**Kobyła ma mały bok**”, wydanej w 2008 roku. W przypadku anagramów takiej książki jeszcze nie napisano, skorzystaliśmy więc z „**Encyklopedii rozrywek umysłowych**” **Krzysztofa Oleszczyka**. Wydanie drugie tego dzieła ukazało się niedawno, w 2009 roku. Z Encyklopedii tej pochodzą też niektóre podane poniżej anagramy (wszystkie anagramy są pisane kursywą):

balistyka – kabalisty
plywanie – niewypał
rozsnuwala – sznurowala
wloski – slowik
dyżurna – drużyna
tarcza – czarta

Poprzedzamy literki i sprawdzimy, że podane pary słów są anagramami. Szukanie interesujących anagramów prowadzić może do takich spostrzeżeń, że *romantyk jest markotny, sielanka jest anielska, narowista może być starowina a piechur coś chrupie*. Można też budować wyrażenia i zdania z trzech anagramów:

piasek pieska pieka
dawny dywan Wandy

Znane są też dłuższe zdania będące anagramami:
czy wiesz ma jedyna
– jedziemy na wczasy
ile maku mozolnie
– zmielono u Kameli?
u nas Robin – broni Sanu
kocha się wzajemnie
– zakochaj się we mnie

Dla chętnych – konkurs rysunkowy. Spróbujcie zilustrować jeden z poniższych palindromów:

*Ikar tupał raki Igor tupał rogi
a w domu koty to, kumo, dwa
ej, i krowa faworki je*

*o, na towy wołano
ej, żyrafa Gafa ryż je
dno bada Bond
ino gnam jak kajman goni
o, tu konie ino kuto
(ino to staropolskie tyłko)*

Autorom najlepszych, najbardziej zabawnych rysunków prześlemy książki o palindromach „A kilku tu klika” – autorstwa pana **Tadeusza Morawskiego**, profesora **Politechniki Warszawskiej**, niezrównanego mistrza tego gatunku zabawy słowami.

i inne zabawy słowami

3

Anagramy, podobnie jak palindromy, są bardzo często używane w wierszykach – szaradach, w których poszukiwane słowa są wy kropkowane i należy je zgadnąć. Oto przykład takiego wierszyka z książki **Barbary Sudol** „**Szaradziarskie fraszki**”, 2005. U nas nie będzie to zgadywanka, poszukiwany anagram napisano kursywą.

Król powiada: – idź księżniczko,
i upudruj trochę *liczko*.
Złote *loczki* utwral sprejem.
Niech twój rycerz oniemieje.

Szaradziści często pisują też wierszyki z palindromami. Oto fraszka Joanny Czarzyńskiej z moim palindromem (druga linijka tekstu):

Na dziś dieta kapuściana,
a na jutro tort u Jana

Na koniec kilka moich palindromów o zwierzętach:

orki makro **norka mikro**
a kto kota ma **to kotka**
Łajce psi specjał!
Otto, kogo kot to?

Proszę o nadsyłanie palindromów, anagramów oraz wierszyków z tymi formami. Kontakt jest na stronie www.palindromy.pl Najciekawsze utwory będą publikowane i nagradzane moimi, pełnymi palindromów książkami. A oto palindromy nadesłane przez **Jana Kaczyńskiego**:

ej, omlet i kitel moje
Alu, lis we wsi lula

Tadeusz MORAWSKI

U W A G A ! U W A G A ! U W A G A !

PALINDROMY